

3. Financieel beeld

Uiteenzetting financiële positie

In dit hoofdstuk geven wij inzicht in de financiële positie van de gemeente Stichtse Vecht. Het meerjarenperspectief uit de Voorjaarsnota 2015 is hiervoor het vertrekpunt.

Financieel beeld Voorjaarsnota 2015.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Meerjarenperspectief begroting 2015	- 919.731	- 1.037.189	49.593	395.076
Autonome ontwikkelingen	- 186.781	- 179.922	- 420.770	- 412.820
Overige ontwikkelingen	- 537.750	- 703.750	- 716.250	- 727.750
Kapitaallasten nieuwe investeringen	-	- 130.791	- 369.352	- 599.238
Stelpost 'Evaluatie Programmabegroting'		- 500.000	- 500.000	- 500.000
Beleidsontwikkelingen	- 700.068	- 691.394	- 594.534	- 547.673
Dekkingsmaatregelen	2.400.958	3.257.364	3.580.772	3.193.573
Bijgesteld meerjarenperspectief Voorjaarsnota	56.628	14.318	1.029.459	801.168

Voor de toelichting op de tabel verwijzen wij naar de Voorjaarsnota 2015.

Ontwikkeling financieel meerjarenperspectief 2016-2019

Op 23 juni jongstleden heeft uw raad de Voorjaarsnota 2015 vastgesteld. In de Voorjaarsnota is aangegeven dat naast het geactualiseerde perspectief er binnen de gemeente wensen voor nieuwe investeringen leven die niet in het beeld zijn meegenomen. De effecten van de begin juni verschenen meicirculaire 2015 zijn in het begrotingsbeeld verwerkt. Beleidsmatige ontwikkelingen, behoudens de motie van de raad bij de behandeling van de Voorjaarsnota ten bedrage van € 3.500 zijn niet aan de orde. Wel zijn enkele overige ontwikkelingen, ter bevordering van het realistisch gehalte van de Programmabegroting, meegenomen. Het beeld ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Bijgesteld meerjarenperspectief Voorjaarsnota	56.628	14.318	1.029.459	801.168
Autonome ontwikkelingen				
<i>Uitkering Gemeentefonds</i>	264.751	84.430	321.903	450.108
<i>Aanpassing maatstaven Gemeentefonds</i>	- 337.223	- 337.223	- 337.223	- 337.223
Overige ontwikkelingen				
<i>Mutaties kapitaallasten</i>	737.999	715.352	702.448	386.812
<i>Mutaties vanwege afstoten gemeentelijk vastgoed</i>	- 138.453	- 138.453	- 138.453	- 138.453
<i>Overige begrotingscorrecties</i>	- 77.352	- 77.352	- 77.352	- 7.877
<i>Mutaties stelposten</i>	- 47.612	- 79.414	-17.083	11.060
<i>Vrijval bestemmingsreserve Bestemmingsplannen</i>	10.000	10.000	10.000	10.000
Beleidsontwikkelingen	- 3.500	- 3.500	- 3.500	- 3.500
Dekkingsmaatregelen	-	-	-	-
Bijgesteld perspectief Programmabegroting 2016	465.238	188.158	1.490.199	1.172.095

Onderstaand lichten wij de mutaties uit de tabel nader toe.

Autonome ontwikkelingen

Uitkering Gemeentefonds

Zoals gebruikelijk en in overeenstemming met de richtlijnen van de toezichthouder baseren wij ons bij de berekening van de Algemene uitkering voor de Programmabegroting op de meicirculaire. De uitkomsten van de meicirculaire Gemeentefonds 2015 hebben wij door middel van de RIB # 31 van 18 juni jongstleden met u gedeeld. De Algemene uitkering laat een netto-voordeel over de gehele periode zien. De belangrijkste oorzaak voor dit netto-voordeel is de herijking van het verdeelstelsel in het gemeentefonds. De gemeente Stichtse Vecht is een voordeel gemeente.

Loon- en prijscompensatie

Met het oog op een prudent begrotingsbeleid nemen wij jaarlijks in de begroting een stelpost op voor het opvangen van loon- en prijsstijgingen. Deze stelpost is gebaseerd op de te ontvangen loon- en prijscompensatie in het gemeentefonds. Voor 2016 en verdere jaren bedraagt de looncompensatie 2% en de prijscompensatie 0,8 %. Dit betekent omgerekend voor Stichtse Vecht een compensatie van € 608.400.

Anders dan voorgaande jaren is de prijscompensatie (samen met de inflatiecorrectie OZB) aangewend voor de prijscompensatie op alle uitgaven aan derden op de programma's. Over de ontwikkeling van de lonen is ten tijde van het opstellen van de Programmabegroting 2016 nog geen akkoord bereikt. Om deze reden handhaven wij het restant van de stelpost groot € 460.000 voor looncompensatie, zie het overzicht stelposten verderop in dit hoofdstuk. Dit bedrag is naar verwachting toereikend om de gevolgen van de CAO-afspraken op te vangen.

Aanpassing maatstaven Gemeentefonds

Het CBS heeft onlangs de WOZ-waarden van de bedrijfspanden over 2015 bijgesteld. Deze CBS gegevens hanteert het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de fictieve aftrek OZB bij de verdeling van het Gemeentefonds. De maatstaf voor de fictieve aftrek, valt hierdoor voor 2015 en verder hoger uit, hetgeen een nadelig effect heeft op de hoogte van de Algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast zijn de aantallen voor de fysieke en sociale structuur van Stichtse Vecht, zoals het woningbouwprogramma, geactualiseerd. Geringe aanpassingen hebben soms aanmerkelijke gevolgen voor de uitkering uit het gemeentefonds. Het anticiperen op deze verlaging is geen stelselwijziging, omdat wij niet vooruitlopen op de access- en overige ontwikkelingen van het Rijk in de septembercirculaire, maar op ontwikkelingen die in de invloedssfeer van de gemeente zelf liggen.

Overige ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten

Jaarlijks stellen wij de kapitaallasten onder andere bij op grond van de uitkomsten van de jaarrekening van het voorgaand jaar. Bij het opstellen van de Programmarekening 2014 is gebleken dat enkele investeringen door exogene omstandigheden vertragingen hebben opgelopen. De hiermee gepaard gaande kapitaallasten schuiven op in de tijd. De kapitaallasten voor de nieuwe investeringen zijn in de Voorjaarsnota 2015 meegenomen. Daarnaast is gebleken dat door de marktomstandigheden de interne rekenrente, die eens in de vier jaar wordt bijgesteld, voor 2016 en verder kan worden verlaagd. Beide elkaar versterkende effecten dragen bij aan lagere kapitaallasten in de meerjarenbegroting 2016 en verder.

Mutaties vanwege het afstoten van gemeentelijk vastgoed

In 2013 is de Vastgoedvisie "Betaalbare Leefbaarheid" vastgesteld. In lijn met de Vastgoedvisie is het Integraal Voorzieningen en Accommodatie Beleid (IVAB) opgesteld. Het IVAB moet leiden tot een efficiënter en kostendekkend gebruik van maatschappelijk vastgoed. In dit traject worden gemeentelijke panden versneld afgestoten om te komen tot een compacte en strategisch waardevolle vastgoedportefeuille. Enerzijds levert dit incidentele verkoopwinsten (verkoopprijs onder aftrek van boekwaarde) op, anderzijds vallen structurele baten en lasten weg. Het afstoten en de sloop van de panden kinderopvang, de huurderiving door de business bibliotheek en de overdracht van het buitenonderhoud aan schoolbesturen veroorzaken het gepresenteerde nadelige effect.

Decentralisatie buitenonderhoud schoolgebouwen

Vanaf 1 januari 2015 is de doordecentralisatie van het buitenkantonderhoud en -aanpassingen van gemeenten naar schoolbesturen een feit. Schoolbesturen in het primair onderwijs hebben vanaf dat moment de volledige verantwoordelijkheid van taken en budget voor het onderhoud en aanpassingen aan de schoolgebouwen. Voor een aantal scholen voert de gemeente het dagelijks beheer uit. Wij maken afspraken met de verantwoordelijk schoolbesturen om het dagelijks beheer terug te geven. De gevolgen hiervan zijn dat er aan de lasten kant geen exploitatiekosten worden begroot en dat er aan de baten kant geen invorderingen meer gaan plaatsvinden voor de groepsafhankelijke rijksvergoeding bij de schoolbesturen.

Overige begrotingscorrecties

Jaarlijks bij het opstellen van de Programmabegroting wordt bezien welke begrotingsposten (technische, geen beleidsmatige) aanpassingen behoeven. In eerdere Programmabegrotingen was de som van alle correcties aanmerkelijk, ondanks dat het kleine aanpassingen betreffen. Inmiddels blijken de door uw raad beschikbaar gestelde budgetten steeds beter aan te sluiten bij de taken die daarbij horen. Om deze reden is de omvang van het aantal begrotingscorrecties in de Programmabegroting 2016 overzichtelijk. De begrotingscorrecties 2016 en verder betreffen de gevolgen van het functiewaarderingssysteem HR 21 en enkele aanpassingen van de kostenverdeelstaat.

Gevolgen functiewaarderingssysteem HR21

Voor de organisatie is bij het samenvoegen van de formatie van de drie voormalige gemeenten Breukelen, Loenen en Maarssen een functieboek gemaakt met generieke functiebeschrijvingen die indicatief zijn gewaardeerd. De gemeente Stichtse Vecht heeft ten tijde van de fusie bij de onderhandelingen in het Bijzonder Georganiseerd Overleg (BGO) de wens uitgesproken om ten behoeve van de definitieve waardering van de functies HR 21 te gebruiken. HR21 is ontworpen met en voor gemeenten, onder de vlag van de VNG en ontwikkeld zich geleidelijk tot de standaard in gemeenteland. De Ondernemingsraad heeft eind 2013 ingestemd met de keuze van het systeem met inbegrip van de modules Prestatiecoach en Competenties en ook de werkgeverscommissie gemeenteraad heeft overeenkomstig ingestemd voor de functies griffier en griffie-medewerkers. Eind 2014 hebben alle medewerkers een brief ontvangen met een voorlopige indeling. De structurele financiële gevolgen van HR21 zijn in de Programmabegroting 2016 verwerkt.

Mutaties stelposten

In het verleden zijn op allerlei redenen stelposten gevormd die om even zo vele oorzaken niet of niet geheel zijn geëffectueerd. Sommige hangen samen met de Strategische heroverweging en anderen hangen samen met kostendekkende exploitaties. Wij stellen voor om voor deze posten in één keer 'schoon schip' te maken en de restanten af te boeken. Na deze operatie resteren de volgende stelposten:

Prog.	Omschrijving stelpost	2016	2017	2018	2019
3	Overgedragen beheerstaken naar inwoners	- 200.000	- 200.000	- 200.000	- 200.000
3	Milieubeheer (Duurzaamheid)	- 200.000	- 200.000	- 200.000	- 200.000
3	Oninbaar Afval / riool	- 20.000	- 20.000	- 20.000	- 20.000
	<i>subtotaal Fysiek domein</i>	<i>- 420.000</i>	<i>- 420.000</i>	<i>- 420.000</i>	<i>- 420.000</i>
4	Exploitatiebudget buitenonderhoud schoolgebouwen	349.000	349.000	349.000	349.000
4	Vrijval storting reserve Onderwijshuisvesting	150.000	150.000	150.000	150.000
4	Extra kapitaallasten ontwikkeling Onderwijshuisvesting	93.000	93.000	93.000	93.000
	<i>subtotaal Onderwijs</i>	<i>592.000</i>	<i>592.000</i>	<i>592.000</i>	<i>592.000</i>
5	Voorveld Sociaal Domein extra Halt	- 67.000	- 67.000	- 67.000	- 67.000
5	Buffer Sociaal domein	601.459	701.821	0	0
	<i>subtotaal Sociaal domein</i>	<i>534.459</i>	<i>634.821</i>	<i>- 67.000</i>	<i>- 67.000</i>
6	Return on investment investeringen	100.000	100.000	100.000	100.000
6	Buurt- en clubhuizen	45.000	45.000	45.000	45.000
6	Verkoop gemeentelijk Vastgoed	- 350.000			
	<i>subtotaal Wonen, werken en vrije tijd</i>	<i>-205.000</i>	<i>145.000</i>	<i>145.000</i>	<i>145.000</i>
7	Onvoorzien	100.000	100.000	100.000	100.000
7	Looncompensatie 2016	460.000	460.000	460.000	460.000
7	Achteruitgang Algemene uitkering	951.000	951.000	951.000	951.000
	<i>subtotaal Financiering en alg. dekkingsmiddelen</i>	<i>1.511.000</i>	<i>1.511.000</i>	<i>1.511.000</i>	<i>1.511.000</i>
	Totaal aan stelposten	2.012.459	2.462.821	1.761.000	1.761.000

Vrijval bestemmingsreserve Bestemmingsplannen

Jaarlijks beoordelen wij de bestemmingsreserves ter voorbereiding op de Bestuursrapportages in het Najaar. Meestal leidt dat tot incidentele voordelen in het lopend begrotingsjaar. Het voordeel ontstaat als een project waarvoor de reserve is gevormd is afgerond of er geen adequaat onderliggend plan meer voor de reserve is. Soms blijkt er een structureel effect omdat een jaarlijkse storting moet worden verhoogd of kan worden verlaagd. In dit geval is gebleken dat de jaarlijkse lagere storting in de reserve Bestemmingsplannen kan worden teruggebracht. Dit voordelig effect betrekken wij bij de meerjarenbegroting 2016.

Hieronder volgt een overzicht van de gemeentelijke bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene woningbouwdoeleinden	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
Corridor	81.231	81.231	81.231	81.231	81.231
Monumenten	89.677	89.677	89.677	89.677	89.677
Integrale Veiligheid	154.713	154.713	154.713	154.713	154.713
Verwijderen graffiti (L)	13.936	8.936	3.936	-	-
Exploitatie scholen OBO	82.522	82.522	82.522	82.522	82.522
Dorpshuis Nigtevecht	281.869	240.170	200.209	161.985	125.499
Planschade Cronenburgh	103.581	103.581	103.581	103.581	103.581
Gemeentelijk monumentenbeleid (M)	22.294	22.294	22.294	22.294	22.294
Beheer Schoolgebouwen	199.900	222.987	246.074	269.161	292.248
Vervanging kantoormeubilair	256.500	256.500	256.500	256.500	256.500
Fietsenstalling Maarssen	93.221	77.721	62.221	46.721	31.221
Tweede Vechtbrug Breukelen	1.844.000	1.844.000	1.844.000	1.844.000	1.844.000
Groot onderhoud kapitaalgoederen	2.013.336	2.013.336	2.013.336	2.013.336	2.013.336
Ruiming explosief Loenen	78.655	78.655	78.655	78.655	78.655
Reserve opbouw voorziening pensioenverpl Appa	828.372	1.104.496	1.380.620	1.380.620	1.380.620
Kockengen Waterproof egalisatieseserve	63.687	63.687	63.687	63.687	63.687
Herstel constructiefouten c.a. onderwijsgebouwen	584.904	584.904	584.904	584.904	584.904
Vastgoed	-	-	-	-	-
Risicofonds Sociaal domein	-	1.241.733	2.567.887	3.183.019	3.936.019
Kapitaaldeckingsreserves	22.732.497	21.895.200	21.115.745	20.339.357	19.591.738
Grondexploitatie-reserves					
Hazeslinger	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Grondexploitatie	584.797	584.797	584.797	584.797	584.797
Totaal Overige bestemmingsreserves	30.949.691	31.591.140	32.376.589	32.180.760	32.157.242

Beleidsontwikkelingen

In de Programmabegroting 2016 is geen nieuw beleid verwerkt, behoudens de bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2015 aangenomen motie over het jaarlijks organiseren van een gedecoreerden dag ten bedrage van € 3.500. Dit past in de gewijzigde opvattingen over het budgetrecht van de raad, waarin wij beleidswijzigingen vooraf aan de raad voorleggen.